

Risiko-inventarisatie

Status	Risico	Omschrijving	Omschrijving strategie	Kans	Financieel gevolg	Totaal risico Programmabegroting 2016	Totaal risico programmarekening 2015	Programma
						€ 0	€ 0	
0	Grondexploitatie algemeen: planaanpassingen	In de huidige markt is kwaliteit van woonomgeving belangrijk voor de afzetmogelijkheden. Het is mogelijk dat plannen/verkavelingen aangepast moeten worden om de vereiste kwaliteit te halen. Vanwege de minder intensieve bebouwing leidt dit tot minder verkoopbare m2 en hogere inrichtingskosten van de openbare ruimte.	Jaarlijks herijken grondexploitatie-ramingen	3	5	€ 2.500.000	€ 2.500.000	1 Duurzaam wonen en ondernemen
0	Grondexploitatie algemeen: bouwbehoefte	Aanzienlijke wijziging van de woningbouwbehoefte en behoefte aan bedrijventerreinen kan ertoe leiden dat nog niet in exploitatie genomen gronden gewaardeerd moeten worden naar agrarische bestemming	Bieden van gevarieerde keuze in kavels. Jaarlijks herijken grondexploitatie-ramingen woningbehoefteonderzoek	3	5	€ 2.500.000	€ 2.500.000	1 Duurzaam wonen en ondernemen
0	Grondexploitatie algemeen: verkoopprijsdaling	Door marktwerking, hanteren van marge in verkoopprijs van 25% en grootte van uit te geven kavels worden mogelijk de gemiddelde prijzen uit grexen niet volledig gehaald. Risico dat voor max. 285.000 m2 woningbouwgrond de prijs neerwaarts bijgesteld wordt. Voor prijzen industriegrond wordt vooralsnog geen risico verwacht	Marktconformiteit van prijzen is extern getoetst en gebaseerd op huidige prijsniveau en gemiddelde kavelgrootte. Jaarlijks opnieuw beoordelen.	2	5	€ 1.500.000	€ 1.500.000	1 Duurzaam wonen en ondernemen

Status	Risico	Omschrijving	Omschrijving strategie	Kans	Financieel gevolg	Totaal risico Programmabegroting 2016	Totaal risico programmarekening 2015	Programma
0	Grondexploitatie algemeen: plankosten	Het totale plankosten budget in de combi-grex 2015 bedraagt 5,7 mln. In de huidige markt is er vanwege de stagnatie in planningen een groter risico op extra plankosten. Maatwerk leveren voor herontwikkelingen kost extra inzet, waardoor plankosten bijgesteld moeten worden. Werkzaamheden voor planinitiatieven derden zijn mogelijk niet volledig verhaalbaar.	Prioriteren plannen. Toepassen kostenverhaal grex-wet. (RO-)procedure pas in gang zetten na getekende anterieure overeenkomst waarin stortingen in reserves, afwentelen planschadeclaims, bijdrage plankosten, grondtransactie en afspraken over bouwrijp maken openbare ruimte a.g.v. project zijn geregeld. Formatie wordt afgestemd op projectplanningen	4	4	€ 630.000	€ 630.000	1 Duurzaam wonen en ondernemen
0	Calamiteiten	Calamiteiten , rampen met een grote impact en schade op de Udense bevolking	Het actueel houden van het beschikbare rampenplan. Regelmatig overleg met ketenpartners (politie, brandweer, vliegbasis volkel), deelname aan vaccinatieprogramma's	1	5	€ 500.000	€ 500.000	4 Veilig gevoel
G	Gemeenschappelijke regelingen	Er is nog geen uniform beleid rond het beheer en verantwoording van relaties met gemeenschappelijke regelingen. Dit zou kunnen leiden tot onvoorziene financiële gevolgen. Er worden op dit moment acties uitgevoerd om de informatie met betrekking tot verbonden partijen beter in beeld te krijgen.	Er is een projectopdracht geformuleerd waarbij aandacht is voor o.a. in beeld brengen van risico's. Er wordt een proceskader samenwerkingsverbanden opgesteld waarna deze intern uitgerold zal gaan worden. Tevens is regionaal de samenwerking gezocht voor het beheer rondom verbonden partijen en gemeenschappelijke regelingen.	1	5	€ 500.000	€ 500.000	5 Dienstbare en betrouwbare overheid

Status	Risico	Omschrijving	Omschrijving strategie	Kans	Financieel gevolg	Totaal risico Programmabegroting 2016	Totaal risico programmarekening 2015	Programma
G	Leningen u/g en garantieverstrekingen	De gemeente heeft voor circa 17 mln aan leningen verstrekt waarvan circa 15 mln aan Areawonen. De gemeente staat voor € 56 mln garant. Bij een eventueel faillissement van een van de partijen bestaat het risico dat de instelling het opgenomen geld niet kan terugbetalen of dat de gemeente als garantsteller het restantbedrag van de lening inclusief rente en kosten moet betalen.	Interne procedures m.b.t. verstrekken van geldleningen, jaarlijkse controle op saldo geldleningen en garantieverstrekingen met de diverse partijen, Waarborgfonds Sociale Woningbouw (2e achtervang). Daarnaast is het treasury statuut in 2012 geactualiseerd. Er is een beleidsregel ten aanzien van het verstrekken en garanderen van geldleningen waaraan aanvragen getoetst worden. Ten aanzien van de verstrekte geldleningen aan Area zijn er overige interne beheersingsmaatregelen. De WSW voert jaarlijks een risicobeoordeling uit. Dit resulteert in een borgstellingsverklaring. Zij hebben het risico op niet nakomen van haar financiële verplichtingen bij Area ingeschat als niet hoog. Het risico voor de gemeente is nog lager omdat de achtervang voor de verstrekte geldleningen aan Area als volgt geregeld is. Mocht Area in de financiële problemen komen dan zal de dekking hiervoor als volgt worden gezocht. Ten eerste bij Area zelf, ten tweede bij de andere woningbouwcorporaties in Nederland, ten derde bij de WSW (totale reserve hiervoor € 3,2 miljard) en als dat niet lukt ten vierde bij de gemeente en het Rijk (ieder voor 50%). Omdat het financieel belang enorm is (€ 15 mln) is het risico toch ingeschat op € 500.000.	1	5	€ 500.000	€ 500.000	5 Dienstbare en betrouwbare overheid
0	Schade door natuurgebied	Bij natuurrampen kunnen in de openbare ruimte grote schades ontstaan die niet door verzekering worden gedekt	Goed onderhoud openbare ruimte (bomen).	1	5	€ 500.000	€ 500.000	1 Duurzaam wonen en ondernemen

Status	Risico	Omschrijving	Omschrijving strategie	Kans	Financieel gevolg	Totaal risico Programmabegroting 2016	Totaal risico programmarekening 2015	Programma
G	Gebundelde Uitkering Participatiewet (voorheen BUIG) bestaande uit bijstand voor levensonderhoud, loaw, loaz en Bbz 2004 (levensonderhoud startende zelfstandigen)	De huidige economische situatie draagt ertoe bij dat meer inwoners van de gemeente Uden een beroep doen op een inkomensvoorziening (de instroom wordt vergroot) terwijl gelijktijdig de kansen en de ruimte op de arbeidsmarkt afneemt (de uitstroomkans wordt verkleind). Aangezien hier sprake is van een zgn. open einde regeling is het risico aanwezig dat het aantal aanvragen / toekenningen het beschikbare gestelde rijksbudget in enig jaar overschrijdt. In 2015 heeft de Minister een nieuw verdeelmodel ingevoerd. Dit nieuwe model is nog niet vrij van omissies en voor 2016 zijn al verbeteringen aangekondigd. O.b.v. de voorlopige toekenning 2015 behoort de gemeente Uden tot de nadeelgemeenten (daling budget ad. € 970.000 ten op van het budget 2014).	Beleid (verder) ontwikkelen gericht op en uitvoering richten op activiteiten met als doel de instroom (verder) te beperken en de uitstroom (verder) te vergroten. Ontwikkelingen en uitgaven in dit kader monitoren en betrekken in het nieuwe te formuleren beleid.	1	5	€ 500.000	€ 500.000	2 Maximaal meedoen

Status	Risico	Omschrijving	Omschrijving strategie	Kans	Financieel gevolg	Totaal risico Programmabegroting 2016	Totaal risico programmarekening 2015	Programma
0	Grondexploitatie algemeen: vertragingrisico	Boekwaarde kan niet in verwachte tempo of met verwachte opbrengsten worden terugverdiend. De afzet van woningen of percelen loopt vertraging op o.a. door conjuncturele ontwikkelingen. Dit levert een extra renteverlies op	Jaarlijks worden de grondexploitaties herijkt en wordt een voorziening gevormd voor de verwachte exploitatienadelen. Op 26 juni 2012 heeft de Raad een amendement aangenomen om het grondbedrijf tweemaal per jaar met de Raad door te nemen (jaarrekening en half-jaarlijkse rapportage Uden Bouwt) Provincie beschouwt gemeente Uden als groeigemeente. Actieplan gebiedsontwikkeling (o.a. kavelwinkel). Prioriteren van plannen afhankelijk van marktsituatie en voorraad. Zoveel mogelijk inspelen op flow/momentum in verkopen (welke plannen 'lopen' en welke niet). Focussen op speerpunten/toplocaties (niet alles tegelijk). Mix zoeken tussen herstructurering en nieuwe ontwikkeling bedrijventerreinen. Jaarlijks communiceren/afstemmen met planontwikkelaars over planningen. Planningen jaarlijks met planontwikkelaars afstemmen	5	3	€ 450.000	€ 450.000	1 Duurzaam wonen en ondernemen
0	Grondexploitatie algemeen: waardedaling verspreid liggende gronden/opstallen	Afboeken van boekwaardes doordat grond en opstallen, met name in het complex Ruilgronden, lager gewaardeerd worden.	Jaarlijks herwaarderen gronden (Voorziening). Ingebruikgeven, verpachten gronden. Zoveel mogelijk afstoten gronden. Geen rente toerekenen aan ruilgronden.	4	3	€ 350.000	€ 350.000	1 Duurzaam wonen en ondernemen

Status	Risico	Omschrijving	Omschrijving strategie	Kans	Financieel gevolg	Totaal risico Programmabegroting 2016	Totaal risico programmarekening 2015	Programma
0	Bedrijfsvoeringsrisico	Het runnen van een bijzonder bedrijf als een gemeente brengt risico met zich mee. Het risico bestaat dat er bestuurlijke besluiten worden genomen waarvan de (financiële consequenties) onvoldoende in beeld zijn (gebracht).	Budgetregeling, mandaatregeling, planning & control cyclus, interne controle op de processen om de interne beheersing zo optimaal mogelijk te krijgen.	3	3	€ 250.000	€ 250.000	5 Dienstbare en betrouwbare overheid
G	Realiseren taakstellingen bezuinigingen	Risico dat taakstellingen niet concreet ingevuld worden en tijdig gerealiseerd worden.	Doormiddel van de bezuinigingsmonitor wordt de realisatie van de bezuinigingen in beeld gebracht. Deze monitor wordt 4x per jaar opgesteld. 2x daarvan wordt hij aangeboden aan de Raad. De stand van zaken na de 2e bezuinigingsmonitor 2015 is dat er van de totale bezuinigingen van bijna € 7 mln nog voor € 225.000 aan bezuinigingen gerealiseerd moet worden. Dit is exclusief de taakstellingen op onderwijs van totaal € 858.000. Daarnaast zal er een nieuwe bezuinigingsronde opgestart moeten worden in 2017. Er wordt periodiek kritisch gekeken naar de realiseerbaarheid van de bezuinigingen. Indien bezuinigingen niet gerealiseerd kunnen worden dient hiervoor, conform interne afspraken, alternatieve dekking te zijn. Omdat er nieuwe bezuinigingen vanaf 2017 opgevoerd zullen moeten worden neemt dit risico toe	3	3	€ 250.000	€ 50.000	5 Dienstbare en betrouwbare overheid

Status	Risico	Omschrijving	Omschrijving strategie	Kans	Financieel gevolg	Totaal risico Programmabegroting 2016	Totaal risico programmarekening 2015	Programma
G	Juridische kwaliteitszorg (JKZ),	<p>Het risico dat een beslissing, overeenkomst of andere handeling juridisch niet uitpakt zoals bedoeld, met als gevolg: het niet-halen van beleidsdoelen; bestuurlijke en politieke consequenties; berispingen en boetes van autoriteiten; klachten, claims en te-laat-boetes door het onrechtmatig handelen; extra werk en kosten, en imagoschade.</p> <p>Het risico voor niet-naleving van wet- en regelgeving recent is toegenomen door</p> <ul style="list-style-type: none"> (1) complexere nieuwe -ook Europese- wetgeving (2) hogere boetes en door meer toezichthouders op te leggen (3) sneller gebruik van rechtsbeschermingsrecht en vaak met professionele bijstand 	<p>Kader JKZ en onderliggend proces uitvoeren om de naleving van wet- en regelgeving te waarborgen. Doordat het risico was toegenomen zijn de beheersmaatregelen toegenomen. In 2015 wordt gestart om de werking van het JKZ-systeem inzichtelijker te maken met een activiteiten-programma voor de afdelingen. Hierdoor neemt het 'overall' risico niet toe.</p>	3	3	€ 250.000	€ 250.000	5 Dienstbare en betrouwbare overheid

Status	Risico	Omschrijving	Omschrijving strategie	Kans	Financieel gevolg	Totaal risico Programmabegroting 2016	Totaal risico programmarekening 2015	Programma
G	Verloop algemene uitkering	Bezuinigingen op het gemeentefonds kunnen ertoe leiden dat de gemeente Uden lagere uitkeringen krijgt dan begroot.	De algemene uitkering wordt periodiek berekend op basis van gegevens van het Rijk (circulaires). Hierbij wordt gebruik gemaakt van het software-programma Pauw. De gemeente is afhankelijk van de beslissingen die het Rijk op financieel gebied neemt waardoor de hoogte van de uitkering altijd een risico blijft. De gemeente begroot de algemene uitkering zo nauwkeurig mogelijk. Hierbij wordt op een zorgvuldige manier aannames gedaan. Omdat het aannames zijn vindt er achter af een analyse plaats op de verschillen tussen de werkelijke en de begrote kengetallen en maatstaven. Besluiten van het Rijk kunnen enorme impact hebben voor de algemene uitkering van de gemeente Uden. Omdat de beheersing rondom de algemene uitkering een onderdeel is van onze planning en control cyclus en we hier periodiek (na elke circulaire) een analyse op maken is dit voor ons regulier werk. Eventuele tekorten cq. overschotten als gevolg van een lagere of hogere algemene uitkering worden in het financiële beeld van het eerstvolgend p&c document daarna meegenomen. Gezien de huidige landelijke ontwikkelingen is het lastig om een goede prognose te maken voor de algemene uitkering. Alhoewel wij ons evenals het Rijk baseren op cijfers van het CBP blijkt de algemene uitkering toch fors te muteren. Ondanks de vele beheersingsmaatregelen die we hebben neemt het risico op het verloop van de algemene uitkering toch toe.	3	3	€ 250.000	€ 50.000	5 Dienstbare en betrouwbare overheid
0	Contractafspraken afval	Afwijkingen in regionale aanbod van afval leiden o.b.v. bestaande contracten tot naverdering.	Juridische kader toetsen om onevenredige afwenteling van regionale effecten op Uden te voorkomen.	3	3	€ 250.000	€ 250.000	1 Duurzaam wonen en ondernemen

Status	Risico	Omschrijving	Omschrijving strategie	Kans	Financieel gevolg	Totaal risico Programmabegroting 2016	Totaal risico programmarekening 2015	Programma
G	Langer uitstel door prioritering van het onderhoud maakt toekomstig onderhoud duurder.	Beperkt budget om alle onderhoudswerkzaamheden op het optimale tijdstip uit te voeren. Piekbelasting vanwege langdurig onderhoud aan wijken uit de jaren '50-'60. Door alleen de hoogst noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden uit te voeren wordt mogelijk onderhoud naar de toekomst doorgeschoven. Toekomstige onderhoudsmaatregelen worden daardoor zwaarder en vragen op langere termijn exponentieel meer budget. Uitstellen van rehabilitatie van wegen leidt tot herstelkosten welke niet zijn opgenomen in de dotatie aan onderhoudsfonds.	Het minimaal één keer per jaar inspecteren van de wegen. Jaarlijks, bij de programmabegroting, de onderhoudsfondsen en de daarbij behorende meerjarige investeringsplanningen monitoren. Offertes rehabilitatie afwegen in offerteronde programmabegroting.	3	3	€ 250.000	€ 250.000	3 Goed leven en ontmoeten

Status	Risico	Omschrijving	Omschrijving strategie	Kans	Financieel gevolg	Totaal risico Programmabegroting 2016	Totaal risico programmarekening 2015	Programma
0	Beveiligingsrisico's	<ul style="list-style-type: none"> [1] Uitval systemen, verlies van gegevens door virussen / hacking [2] Sabotage [3] Uitlekken vertrouwelijke gegevens [4] Onbevoegde aanwezigheid [5] IT-beveiliging van de systemen en de daarin vastgelegde gegevens 	<p>[1] Gebruik firewalls, aansluiting GemNet, Antivirusvoorziening, toegangsbeveiliging, passwordgebruik, e-mail / internetprotocol; Intrusion Prevention System contract (beheerde dienst). Dit risico is vergroot door de uitrol van devices begin 2014. [2] Alertheid bij management, [3] kwetsbare situatie personeel, informatie- beveiligingsvoorschriften, formulier autorisatie; gebruik geheimhoudingsverklaringen, privacy-voorschriften; procedure vernietiging gegevensdragers; gebruik audit-procedures [4] Procedure begeleiding bezoek, alarmering- systeem; toegangsbeveiliging. Er is een nieuw beveiligingsplan in werking getreden. [5] Beveiligingsbeleid, IT-deskundigen, beveiligingsworkshops, mystery guest onderzoeken, toezicht op contractspartijen, functionaris voor gegevensbescherming, ICT-samenwerking, organisatiebrede beveiligingsmaatregelen, project privacyproof sociale domein, Register Wet bescherming persoonsgegevens (JKZ) voor de gegevens</p>	3	3	€ 250.000	€ 250.000	5 Dienstbare en betrouwbare overheid

Status	Risico	Omschrijving	Omschrijving strategie	Kans	Financieel gevolg	Totaal risico Programmabegroting 2016	Totaal risico programmarekening 2015	Programma
0	Lagere legesopbrengst omgevingsvergunningen	Het onderzoek naar de kostendekkendheid van de leges Wabo-vergunningen is afgerond en de uitkomsten zijn in de begroting verwerkt en per 1 januari 2015 geïmplementeerd in de legesverordening. Daarmee is een solide (meerjarige) basis gelegd om de kostendekkendheid van de Wabo-leges te beheersen en te monitoren. Het fluctueren van de economie is echter van grote invloed op deze cijfers. Voor 2015 is het perspectief nog niet gunstig, hetgeen kan betekenen dat het vastgestelde meerjarig gemiddelde qua aantallen en omvang in 2015 niet wordt gehaald.	Het onderzoek naar de kostendekkendheid van de leges Wabo-vergunningen is afgerond en de uitkomsten zijn in de begroting verwerkt en per 1 januari 2015 geïmplementeerd in de legesverordening. Daarmee is een solide (meerjarige) basis gelegd om de kostendekkendheid van de Wabo-leges te beheersen en te monitoren. Het fluctueren van de economie is echter van grote invloed op deze cijfers. Voor 2015 is het perspectief nog niet gunstig, hetgeen kan betekenen dat het vastgestelde meerjarig gemiddelde qua aantallen en omvang in 2015 niet wordt gehaald. In het 2e kwartaal van 2015 zal worden bezien in hoeverre de begroting aangepast dient te worden. Hierbij wordt aangesloten bij de P&C cyclus en de standaard afwijkingenrapportages.	2	3	€ 150.000	€ 150.000	1 Duurzaam wonen en ondernemen
0	Parkeerexploitatie	Ontwikkelingen m.b.t. het parkeren in Hoek Promenade, bij het Ziekenhuis en de gratis fietsenstalling op het Mondriaanplein hebben grote gevolgen voor de kostendekkendheid van de parkeerexploitatie. Door de economische recessie en internet-aankopen daalt de bezettingsgraad van de parkeerexploitatie. Mogelijk risico is dat de totale kosten niet opgevangen kunnen worden binnen de totale parkeeropbrengsten.	Uniform intern parkeerbeheer. Overeenstemming bereiken met ziekenhuis over kostendekkende tarieven. Regelmatige bijstelling van de exploitatie-opzetten op basis van recente ontwikkelingen.	2	3	€ 150.000	€ 150.000	3 Goed leven en ontmoeten

Status	Risico	Omschrijving	Omschrijving strategie	Kans	Financieel gevolg	Totaal risico Programmabegroting 2016	Totaal risico programmarekening 2015	Programma
0	Gevolgschade a.g.v. niet nakomen contractuele verplichtingen	Risico dat de gemeente financieel wordt aangesproken op nakoming van de overeenkomst vanwege aansprakelijkheid of misinterpretatie van de afspraken.	Juridische kwaliteitszorg, met het standaard gebruik van algemene inkoopvoorwaarden en de inschakeling van de juridisch contactpersoon bij de afwijking hiervan. Momenteel worden de voorwaarden regionaal geactualiseerd op de laatste wetgeving, zoals de verzwaring van Keten- en inlenersaansprakelijkheid.	2	3	€ 150.000	€ 150.000	1 Duurzaam wonen en ondernemen
G	Achterstallig onderhoud gemeentelijke gebouwen	De onderhoudsplannen gemeentelijke eigendommen zijn nu geactualiseerd. Een meerjarenonderhoudsplan 2016-2020 wordt in najaar 2015 aangeboden aan College en Raad. In dit plan zijn eveneens de duurzaamheidsmaatregelen meegenomen.	Actueel meerjarig onderhoudsplan, jaarlijkse inspecties, nieuw gebouwen beheersysteem implementeren. Er is een voorziening groot onderhoud gebouwen. Deze wordt jaarlijks herijkt. Bij 4-jaarlijkse bijstelling ook doorkijk maken voor langere planperiode en buffer inbouwen indien nodig. Om het risico bij overnames op verhoogde onderhoudskosten te beheersen wordt bij overname het onderhoudsplan en de bestaande onderhoudsvoorziening kritisch beoordeeld.	1	4	€ 90.000	€ 150.000	5 Dienstbare en betrouwbare overheid
N	Onkruidbestrijding op verharding	Wetgeving wordt vermoedelijk in 2016 aangepast waardoor de huidige methodiek van onkruidbestrijding verboden wordt. Alternatieve bestrijding is duurder.	Afweging bij Programmabegroting 2017	5	2	€ 90.000	€ 0	3 Goed leven en ontmoeten
0	Uitval door stroomstoring	Uitval interne en externe dienstverlening	UPS in computerruimte en noodstroom-aggregaten, inclusief onderhoudscontracten en periodieke testen.	5	2	€ 90.000	€ 90.000	5 Dienstbare en betrouwbare overheid

Status	Risico	Omschrijving	Omschrijving strategie	Kans	Financieel gevolg	Totaal risico Programmabegroting 2016	Totaal risico programmarekening 2015	Programma
0	Taakstelling Overheveling buitenonderhoud primair onderwijs en speciaal onderwijs.	Met ingang van 2015 is de verantwoordelijkheid voor het buitenonderhoud en aanpassingen van schoolgebouwen voor primair onderwijs en scholen voor speciaal onderwijs overgegaan van gemeenten naar de schoolbesturen (taakstelling olopend tot € 318.000 structureel).	Ambtelijk is een werkgroep geformeerd welke voorstellen zal voorbereiden met een antwoord op de vraag hoe invulling aan deze taakstel te geven. Vooralsnog is de verwachting dat de totale taakstelling niet helemaal binnen de Programma begroting kan worden opgevangen. Daarom wordt rekening gehouden met een beperkt risico.	1	4	€ 90.000	€ 90.000	3 Goed leven en ontmoeten
G	Bijzondere bijstand en overige minima-voorzieningen zoals de kwijtschelding op gemeentelijke belastingen, de lang-durigheids toeslag en het activiteitenfonds	De huidige economische situatie draagt er toe bij dat meer inwoners van de gemeente Uden een beroep doen op de bijzondere bijstand en overige minimavoorzieningen. Aangezien hier sprake is van zgn. open einde regelingen bestaat het risico dat het aantal aanvragen / toekenningen bijzondere bijstand en overige minimavoorzieningen het beschikbare budget in enig jaar overschrijdt.	Beleid (verder) ontwikkelen o.a. gericht op de kanteling. Ontwikkelingen en uitgaven in dit kader monitoren en betrekken in het nieuw te formuleren beleid. Middels project armoede-beleid is circa 80% van het cliëntenbestand bekend. Medio 2015 zal het armoedebeleid worden geëvalueerd en zullen voorstellen worden gedaan.	1	4	€ 90.000	€ 90.000	2 Maximaal meedoen
0	Juridische kosten procedures	Inherent aan de bedrijfsvoering van de gemeente is dat iedere belanghebbende zijn recht kan beschermen door een juridische procedure te starten tegen een voor hem nadelige beslissing of andere handeling van de gemeente of haar bestuursorganen: de Raad, het College en de Burgemeester.	Bij de advisering van het bestuursorgaan wordt aandacht besteed aan de juridische aspecten, danwel de juridische haalbaarheid van het rechtsgeding. De invulling hiervan wordt ondersteunt door de juridische kerngroep, welke mogelijk wordt ingeschakeld via de checklist voor integrale bedrijfsvoeringsadviesing.	1	3	€ 50.000	€ 50.000	5 Dienstbare en betrouwbare overheid

Status	Risico	Omschrijving	Omschrijving strategie	Kans	Financieel gevolg	Totaal risico Programmabegroting 2016	Totaal risico programmarekening 2015	Programma
G	Bodemverontreiniging, milieucalamiteiten	Voor bodemverontreinigingen na 1987 heeft de veroorzaker een zorgplicht. Bij gevallen van voor 1987 is als gevolg van de Wet bodembescherming ook de eigenaar verantwoordelijk voor sanering. Het risico bestaat daarmee dat gronden die in eigendom zijn van de gemeente Uden, verontreinigd zijn en dat de gemeente de kosten van de sanering dient te betalen.	Vervuiler betaalt. Bodemonderzoek bij aankoop gronden door gemeente. Uitvoeren van verkennende bodemonderzoeken. Hierdoor is er door de jaren heen een steeds beter inzicht in de kwaliteit van de bodem. Hierdoor is het risico ten opzichte van de Programmabegroting 2014 naar beneden bijgesteld. Het financieel gevolg is weliswaar hetzelfde alleen de kans dat het zich voordoet is afgenomen. Eventuele financiële effecten worden meegenomen in de bepaling van de grondprijs (binnen de grondexploitatie)	1	3	€ 50.000	€ 50.000	1 Duurzaam wonen en ondernemen
0	Crisisbeheersing Bevolkingszorg	Teneinde de operationele slagkracht bij crisissituaties in de responsefase te vergroten is het van belang snel uitvoering te (kunnen) geven aan het opstarten van processen, inzetten van middelen en het doen van uitgaven zonder last of ruggespraak.	De gemeente en andere organisaties nemen preventieve maatregelen om crisissituaties te voorkomen. Dit is echter geen garantie ter voorkoming van crisissituaties. In geval van crisis dient direct gehandeld te kunnen worden. In de gemeentebegroting is hiervoor geen budget opgenomen. Middels het besluit mandaat, volmacht en machtiging crisisbeheersing onderdeel bevolkingszorg wordt getracht de noodzakelijke uitgaven te beheersen.	1	3	€ 50.000	€ 50.000	4 Veilig gevoel
0	Administratieve risico's	Indien de financiële administratie onjuistheden of onvolledigheden bevat kan het financieel beleid in gevaar komen.	Functiescheiding tussen functie van financieel beheer en financieel beleid. Interne controle op begrotingswijzigingen	1	3	€ 50.000	€ 50.000	5 Dienstbare en betrouwbare overheid
0	Renterisico's / Treasury	Mismatch tussen langlopende en kortlopende financiering. Risico dat renteontwikkeling afwijkt van intern gehanteerde rekenrente. Risico door niet optimale spreiding van leningenportefeuille	Treasurystatuut, liquiditeitsplanning, aflossingschema leningen, ontwikkelen rentevisie, actief treasurybeheer doormiddel van model paragraaf 1. Dit is een rekeningssystematiek ten behoeve van de kapitaalbehoefte, de bijbehorende kosten en daaruit voortvloeiende het rente-omslagpercentage wat doorberekend wordt aan producten (investeringen).	1	3	€ 50.000	€ 50.000	5 Dienstbare en betrouwbare overheid

Status	Risico	Omschrijving	Omschrijving strategie	Kans	Financieel gevolg	Totaal risico Programmabegroting 2016	Totaal risico programmarekening 2015	Programma
0	Wachtgeld wethouders	Wethouders hebben na beeindiging van het wethouderschap recht op wachtgeld. Risico doet zich vooral voor op moment van eventuele collegecrisis en bij het einde van een raadsperiode.	Voor wachtgeld is inmiddels een voorziening gevormd voor de maximale verplichting die jaarlijks geactualiseerd wordt. Een andere beheersmaatregel is actieve stimulering herintreding van oud wethouders.	3	2	€ 50.000	€ 50.000	5 Dienstbare en betrouwbare overheid
0	Niet gedekte claims aansprakelijkheidsverzekering	De polisvoorwaarden van de aansprakelijkheidsverzekering sluiten een aantal zaken uit. Te weten claims ten gevolge van: - toezeggingen en gewekte verwachtingen - opgeleverde grond - termijnoverschrijding - aanbestedingen - overeenkomsten - niet tijdig melden -, nadeelcompensatie, oneerlijke concurrentie, asbest, Wet Markt en Overheid, Schade aan zaken van derden in verhuurde ruimten en bewust gedogen. Hierdoor loopt de gemeente Uden een risico.	Verzekeringportefeuille periodiek doorlichten. Vast contactpersoon met kennis van aansprakelijkheidsvoorwaarden. Middels JKZ en intranet aandacht vragen voor uitsluitingen op aansprakelijkheidsverzekering. Aandacht voor preventie en het voorkomen van schade	1	3	€ 50.000	€ 50.000	5 Dienstbare en betrouwbare overheid

Status	Risico	Omschrijving	Omschrijving strategie	Kans	Financieel gevolg	Totaal risico Programmabegroting 2016	Totaal risico programmarekening 2015	Programma
G	Inkoopsamenwerking	a) Als gevolg van de inkoopsamenwerking voert het Bureau Inkoop en aanbestedingen Zuid Oost Brabant de aanbestedingen voor de gemeente Uden uit. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van een inkoop jaarplan dat jaarlijks wordt opgesteld. Niet alle aanbestedingen zullen op dit plan staan, waardoor de overige aanbestedingen door budgethouders gedaan worden. Hierdoor bestaat het risico op onrechtmatigheid en juridische procedures omdat zij mogelijk onvoldoende bekend zijn met regels en ontwikkelingen op het gebied van inkopen. b) De inkoopsamenwerking vindt plaats met gemeenten in Zuid Oost Brabant. Op beleidsmatig gebied wordt door de gemeente Uden voornamelijk samengewerkt met gemeenten uit Noord Oost Brabant. Hierdoor is er een risico dat samenwerkings- en volumevoordelen niet volledig benut worden.	a) Het inkoopbeleid is inmiddels aangepast aan de hand van de aanbestedingswet en er zijn sessies gehouden met de budgethouders om hen te attenderen op de nieuwe regels. Het inkoophandboek en de inkoopregeling worden verder uitgewerkt en voor medewerkers beschikbaar gesteld via intranet. Daarnaast dient er interne controle plaats te vinden op aanbestedingen gedurende en na afloop van een traject door een onafhankelijke functionaris. b) Een beheersmaatregel om dit risico te verminderen zou zijn dat wanneer er op beleidsmatig vlak samen wordt gewerkt met andere gemeenten, de aanbesteding ook met dezelfde gemeenten plaats zou moeten vinden.	3	2	€ 50.000	€ 30.000	5 Dienstbare en betrouwbare overheid
0	Exploitatietekort accommodaties	Voor de nieuwe multifunctionele accommodaties icm een aangepast tarievenbeleid wordt uitgegaan van een kostendekkende exploitatie. In de prognoses worden hierbij aannames gedaan (zoals bezettingsgraden en normkosten) waarbij de mogelijkheid bestaat dat deze aannames niet uitkomen.	Reële kostenramingen hanteren, actief stimuleren gebruik ruimtes, leegstandsrisico opnemen in tarief. Kostenbeheersing en/of doorberekenen van kosten die niet in de normen zijn meegenomen aan gebruikers.	1	3	€ 50.000	€ 50.000	5 Dienstbare en betrouwbare overheid
0	Fouten in bestek	Door fouten kunnen overschrijdingen ontstaan in investeringskredieten.	Interne toets op juistheid bestek. Opnemen van post onvoorzien in budgetten. Analyse voor- en nacalculatie: verbeteren nacalculatie	3	2	€ 50.000	€ 50.000	3 Goed leven en ontmoeten

Status	Risico	Omschrijving	Omschrijving strategie	Kans	Financieel gevolg	Totaal risico Programmabegroting 2016	Totaal risico programmarekening 2015	Programma
0	Winterschade	Door langere vorstperiodes ontstaat grotere schade aan wegen door vorst en strooizout	Het minimaal één keer per jaar inspecteren van de wegen. Jaarlijks, bij de programmabegroting, de onderhouds-fondsen en de daarbij behorende meerjarige investerings- planningen monitoren.	3	2	€ 50.000	€ 50.000	3 Goed leven en ontmoeten
0	Uitval ICT-systemen bij calamiteit	Uitval gedeeltelijke of gehele interne en externe dienstverlening. Verlies aan arbeid-suren (bij omvangrijke schade enkele dagen)	Uitwijkregeling; backup en auditprocedures, support- en onderhoudscontracten; jaarlijkse uitwijk-test	1	3	€ 50.000	€ 50.000	5 Dienstbare en betrouwbare overheid
0	Planschadeclaims	Planschadeclaims welke niet op exploitanten/derden kunnen worden afgewenteld.	Voor planwijzigingen na 7 juni 2005 bestaat de mogelijkheid op grond van een planschade-verhaalsovereenkomst de initiatiefnemers van de planologische mutatie binnen 5 jaar na onherroepelijk worden plan aansprakelijk te stellen voor de schade <ul style="list-style-type: none"> - Grondbedrijf: niet tekenen anterieure overeenkomst betekent niet in procedure brengen bestemmingsplanwijziging (cf. grex-wet) - Algemene Dienst: voor planwijzigingen waar gemeente initiatiefnemer is, is er geen verhaalsmogelijkheid. Er worden geen ingrijpende wijzigingen meer verwacht 	1	3	€ 50.000	€ 50.000	1 Duurzaam wonen en ondernemen

Status	Risico	Omschrijving	Omschrijving strategie	Kans	Financieel gevolg	Totaal risico Programmabegroting 2016	Totaal risico programmarekening 2015	Programma
G	Deelfonds Wmo 2015	Vanaf 1 januari 2015 is het takenpakket van de gemeenten door de transitie Awbz (Wmo 2015) verder uitgebreid. Omdat het om een nieuwe taak gaat bestaan er nog verschillende onduidelijkheden welke in risico's vertaald kunnen worden. Vooralsnog worden de risico's globaal ingeschat. Vergrijzing van de bevolking, overheveling van taken op gebied van begeleiding en de onplanbare vraag naar zorg en ondersteuning, hebben een structureel effect op het budget Wmo. Aangezien hier sprake is van een zgn. open einde regeling bestaat het risico dat het aantal en de omvang van de aanvragen / toekenningen het beschikbare budget in enig jaar overschrijdt.	Door sturing op risico's binnen de bedrijfsvoeringprogramma's van het sociale domein en monitoring van de uitgaven, en in samenwerking met en aansluiting op de centrumgemeente, de collectivering versnellen en daardoor risico van overschrijding van de budgetten beperken cq. verlagen. Daarnaast is er bij de jaarrekening 2013 een egalisatiereserve Sociaal Domein ingesteld, waarin alle voor- en nadelen uit het Sociale Domein worden gestort cq. onttrokken. Vooralsnog is de omvang van de reserve Sociaal Domein voldoende om de risico's van het deelfonds Wmo 2015 op korte termijn op te vangen.	0	0	€ 0	€ 270.000	2 Maximaal meedoen
V	Wegbeheerplan niet actueel en/of onderhoud wegen niet conform wegbeheerplan	Risico op achterstallig onderhoud (slijtage asfaltconstructies en rehabilitatie van wegen) waardoor niet voldaan kan worden aan art. 16 Wegenwet. Risico op aansprakelijkheidsclaims (i.g.v. verzekering bedraagt eigen risico per geval € 2.500)	4 jaarlijkse herijking wegbeheerplan, tussentijdse inspecties, jaarlijks vaststellen operationeel programma en rapportages onderhanden werken. De laatste door de Raad vastgestelde herijking is van december 2012. Risico gecombineerd met strafrechtelijke aansprakelijkheid. Daarmee komt dit risico te vervallen.	0	0	€ 0	€ 50.000	3 Goed leven en ontmoeten

Status	Risico	Omschrijving	Omschrijving strategie	Kans	Financieel gevolg	Totaal risico Programmabegroting 2016	Totaal risico programmarekening 2015	Programma
G	Deelfonds Jeugd	Vanaf 1 januari 2015 is het takenpakket van de gemeenten door de transitie Jeugd verder uitgebreid. Omdat het om een nieuwe taak gaat bestaan er nog verschillende onduidelijkheden welke in risico's vertaald kunnen worden. Vooralsnog worden de risico's globaal ingeschat. Overheveling van taken op gebied van begeleiding en de onplanbare vraag naar zorg en ondersteuning, hebben een structureel effect op het budget jeugd. Aangezien hier sprake is van een zgn. open einde regeling bestaat het risico dat het aantal en de omvang van de aanvragen / toekenningen het beschikbare budget in enig jaar overschrijdt.	Door sturing op risico's binnen de bedrijfsvoering-programma's van het sociale domein en monitoring van de uitgaven, en in samenwerking met en aansluiting op de centrumgemeente, de collectivering versnellen en daar- door risico van overschrijding van de budgetten beperken cq. verlagen. Daarnaast is er bij de jaarrekening 2013 een egalisereserve Sociaal Domein ingesteld, waarin alle voor- en nadelen uit het Sociale Domein worden gestort cq. onttrokken. Daarnaast is regionaal het solidariteitsprincipe van toepassing wat eventuele nadelen (al dan niet tijdelijk) zal dempen. Vooralsnog is de omvang van de reserve Sociaal Domein voldoende om de risico's van het deelfonds Jeugd op korte termijn op te vangen.	0	0	€ 0	€ 270.000	2 Maximaal meedoen
G	Deelfonds Participatiewet	Vanaf 1 januari 2015 is het takenpakket van de gemeenten door de transitie Participatiewet gewijzigd. De budgetten voor de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw) en re-integratie zijn taakstellend. Belangrijk punt van aandacht (mogelijk risico) is de forse afname in de komende jaren van het deelbudget Wsw. Deze afname van het budget dient in gelijke mate af te nemen als de regeling Wsw (uitstroom deelnemers), zodat deze afloop budgetneutraal kan worden uitgevoerd.	Bij de jaarrekening 2013 een egalisereserve Sociaal Domein ingesteld, waarin alle voor- en nadelen uit het Sociale Domein worden gestort cq. onttrokken. Vooralsnog is de omvang van de reserve Sociaal Domein voldoende om de risico's deelfonds Participatiewet en dan in het bijzonder de Wsw op korte termijn op te vangen.	0	0	€ 0	€ 450.000	2 Maximaal meedoen

Status	Risico	Omschrijving	Omschrijving strategie	Kans	Financieel gevolg	Totaal risico Programmabegroting 2016	Totaal risico programmarekening 2015	Programma
V	Taakstelling Onderwijs-huisvesting.	Met ingang van 2015 is door de rijksoverheid een algemene taakstelling onderwijshuisvesting opgelegd. In het regeerakkoord is nl. afgesproken dat landelijk € 256 miljoen uit het gemeentefonds wordt overgeheveld naar de begroting van OCW t.b.v. de scholen in het primair en het voortgezet onderwijs. Dit bedrag wordt in de landelijke verdeling toegerekend aan onderwijshuisvesting, maar niet door de gemeenten in Nederland uitgegeven (taakstelling oplopend tot € 540.220 structureel).		0	0	€ 0	€ 500.000	3 Goed leven en ontmoeten
	Overige risico's	In de presentatie van de risico's worden de risico's > € 50.000 opgenomen. De risico's < € 50.000 zijn samengevoegd onder deze post overige				€ 304.000	€ 284.000	
Totaal						€ 14.034.000	€ 15.104.000	